

*Domov důchodců Ústí nad Orlicí
Cihlářská 761, 562 01 Ústí nad Orlicí*

MĚSÍČNÍK

**DOMOVA DŮCHODCŮ
Ústí nad Orlicí**

12. číslo/ Prosinec 2024

Po přečtení, prosím, předejte dalšímu obyvateli!

Milé čtenářky a čtenáři,

Prosinec je nejkrásnějším měsícem v roce.

I když to za okny moc nevypadá, máme tu adventní čas a čekání na Ježíška.

Vyrábíme si adventní věnce, zapálíme první adventní svíčku.

První týden v prosinci přivítáme Mikuláše a jeho družinu.

V tomto kouzelném čase si každý rád vzpomene na své dětství, atmosféru vánočního chystání a milá setkávání s blízkými.

Při pomyšlení na Vánoce se nám jistě vybaví stříhání “Barborek“, házení botou, pouštění skořápek, rozkrajování jablíček.

Radost, láska, pohoda, splněná přání a klid patří neodmyslitelně k vánočním svátkům. Tak si krásně užijte vánoční zpívání s dětmi, návštěvy blízkých, pohádky, cukroví a třeba i vánoční punč.

Krásný adventní čas a klidné vánoční svátky Vám přeji

Dana Matoušková a Eva Plívová

Vaše sociální pracovnice

Co nás čeká v prosinci

5. 12. OD 13.30 HOD. MIKULÁŠSKÝ PRŮVOD

Mikuláš se svou družinou Vás každého navštíví na pokoji a pravděpodobně Vás obdaruje drobnou nadílkou.

9. 12. OD 9.30 HOD. PÍSNÍČKA

Jako každý rok nás potěší svými písničkami pěvecký sbor Písnička ZŠ Komenského.

13. 12. OD 8.00 HOD. VÁNOČNÍ WELLNESS

Pro obyvatele budovy A.

16. 12. OD 9.30 HOD. ZŠ BRATŘÍ ČAPKŮ

Písničky žáků ZŠ Bratří Čapků.

16. 12. OD 14.00 HOD.
ZÁŽITKOVÁ NÁVŠTĚVA SOVIČEK

17. 12. OD 14.00 HOD.
KLAVÍRISTÉ ZE ZUŠ

Jako již tradičně, i letos nás navštíví děti z klavírního souboru pod vedením paní učitelky Šejnohové. Přijďte se vánočně naladit na jídelnu v 1. patře budovy B.

18. 12. OD 13.30 HOD.
VÁNOČNÍ KAVÁRNIČKA

Srdečně Vás zveme na poslední společné posezení v letošním roce. Rozkrojíme jablíčka, po vodě pustíme oříšky a ochutnáme cukroví a vánoční punč.

19. 12. OD 8.00 HOD.
VÁNOČNÍ WELLNESS

Pro obyvatele budovy B.

19. 12. OD 13.00 HOD.
VYSTOUPENÍ DĚTÍ Z MŠ VÝSLUNÍ
+ ČČK

20. 12. OD 13.30 HOD. VÁNOČNÍ MUZIKOTERAPIE

VÁNOČNÍ FOCENÍ

ÚT - 3. 12. - 9.30 – 11. hod. a 13 – 16 hod.

ST - 4. 12. - 13 – 16 hod.

PÁ - 6. 12. – 13 – 16 hod.

PO - 9. 12. - 13 – 16 hod.

ST -11. 12. - 9.30 - 11 hod.

ČT -19. 12. - 13 – 15 hod.

Po telefonické domluvě s paní
Evou Martincovou, tel. 730 182 509

INFORMACE PRO VÁS:

V pondělí 23. 12. 2024 nebude ordinace MUDr. Langové

Okénko paní ředitelky

Vážení obyvatelé, kolegové a čtenáři Měsíčníku, pomalu, ale jistě se blíží vánoční čas, čas pečení cukroví, vánoček, zpívání koled, vyrábění adventních věnců, setkávání se s přáteli a spousta dalších vánočních zvyklostí. Ráda bych vám všem popřála klidné prožití vánočních svátků, a to, pokud možno, ve zdraví a v kruhu svých blízkých.

Letošní svátky pro nás v Domově budou poněkud odlišné od těch předchozích. Jak již víte, podařilo se našemu městu zajistit finanční prostředky na výstavbu nového pavilonu. Vzhledem k tomu, že v podmínkách pro poskytnutí dotace je stanoven krátký čas pro dokončení stavby – konec října 2025, je nezbytné zahájit její realizaci co nejdříve. Proto v brzké době bude zahájena stavba výtahu, bourání garáže a márnice, celková příprava staveniště a další práce související se stavbou. Do areálu Domova bude pak povolen vjezd pouze pro zásobování, rychlou záchrannou službu, Senior dopravu, pohřební službu a svoz odpadu. V období výstavby budeme muset počítat se zvýšenou hlučností, prašností a případnými otřesy při provádění pilotáže. Je zde však vidina toho, že toto období nebude příliš dlouhé a že výstavbou nového pavilonu budeme moci rozvíjet a zkvalitňovat péči v našem zařízení.

Domnívám se, že mohu jménem zaměstnanců, i svým, přislíbit, že se budeme snažit udělat vše pro to, abyste vy, naši klienti, byli stavbou dotčeni co nejméně, a i v tomto období se tu cítili dobře.

Chtěla bych také poděkovat všem našim zaměstnancům za jejich přístup a pracovní nasazení, bez kterého bychom nebyli schopni vytvářet příjemné prostředí pro vás, naše klienty.

Velmi si cením toho, když se dozvídám, že se vám zde žije dobře, že jste spokojeni s péčí, že byste nechtěli nic měnit. Vždy je však prostor ke zlepšování a my, zaměstnanci Domova, se budeme i nadále snažit o rozvoj a zkvalitnění poskytované péče.

Závěrem bych chtěla popřát všem klientům i zaměstnancům Domova pevné zdraví, spokojenost, úsměv na tváři a příjemný, společně strávený čas, a to nejen v nadcházejícím období vánočních svátků, ale i v celém příštím roce 2025.

Eva Gibišová

Vaše ředitelka

Pranostiky

- O svaté Barboře ležívá sních na dvoře.
- Svatý Mikuláš splachuje břehy.
- Na svatého Mikuláše už je zima celá naše.
- Není-li prosinec studený, bude příští rok hubený.
- Když v prosinci mrzne a sněží, úrodný rok na to běží.
- Mrazivý prosinec, mnoho sněhu, žízňivý roček bude v běhu.
- Na svatou Lucii jasný den, urodí se konopí a len.
- O svaté Albíně schovej se do síně.
- Je-li na Štědrý den východ slunce jasný, urodí se jarní obilí.
- Padá-li na Boží hod vánoční sních, hodně obilí bude na polích.

Prosinec v přírodě a na zahradě

Prosinec je měsícem dlouhých temných večerů, krátkých dní s nízkou oblohou a prvním sněhem. Někteří živočichové spí zimním spánkem (křeček, sysel, plch, jezevec, medvěd, plazi). Stromy a rostliny mají období vegetačního klidu.

Po krajích se potulují hejna čечetek, čížků, vrabců a jiných semenožravých ptáků, kvícal, sýkor a brhlíků. Přezimující pěvci začínají hojně navštěvovat krmítka.

Sbíráme léčivé byliny: jmelí.

Kontrolujeme ve sklepích stav ovoce a zeleniny, shnilé kusy přebíráme a odstraňujeme. Pokud nemrzne, zaléváme dřeviny, jehličnany, ovocné stromy a trvalky. Opravujeme poškozené zahradnické nářadí a náčiní. Studujeme zahradnickou literaturu, připravíme si plán osení na příští rok. Kontrolujeme a probíráme usušená sesbíraná semínka. Zavlažujeme uskladněné balkónové rostliny. Kontrolujeme ovocné stromy, keře, vinnou révu. Setřásáme vrstvy sněhu ze stromů, aby se nám tíhou nerozlomily větve nebo kmeny. Větráme sklepy a sýpky, ale jen při hezkém slunečném počasí, nesmí mrznout. Kompost prosypeme dřevěným popelem, je to zdroj minerálních látek. Pravidelně doplňujeme krmivo do ptačích krmítek a také vodu do ptačích pítek. Sejeme do květníků řeřichu, která je bohatá na vitamíny. Řežeme smrkové chvoji a vyrábíme adventní věnce.

Na svátek svaté Barbory (4. 12.) si nařežeme větvíčky třešní, švestek - „barborky“ nám do Vánoc ve váze krásně rozkvetou. Rozmarýn, jiřiny i pelargonie, které zimují uvnitř, pravidelně kontrolujeme a odstraňujeme jejich zvadlé a uschlé části, zálivka je jen mírná, uskladnění v místnosti maximálně do

10°C. „**Vánoční kaktus**“- pravidelně zaléváme od objevení prvních poupátek, odmění se nám krásnými růžovými, bílými či červenými květy. Ostatní druhy kaktusů zimujeme v místnosti do 10 °C, zálivka je omezená.

Práce včelaře v úle

Dobrá včelař poslouchá a kontroluje svá včelstva i přes zimu. Uskladněné rámy ošetřuje proti napadení zavíječem voskovým. Zapaluje sirné knoty a vykuřuje rámy.

Zimní slunovrat

V sobotu 21. prosince 2024, přesně v 10:19 hodin nastává zimní slunovrat, Slunce vstoupí do znamení Kozoroha a nastane zimní slunovrat, což znamená, že po nejkratším dni v roce přijde nejdelší noc. Slunce je nejnižší nad obzorem, takže jeho paprsky dopadají do české kotliny nejvíce šikmo.

Tento astronomický jev sledovali naši předkové od pradávna. Podle starých legend právě v tento den, kdy je síla životodárného Slunce nejslabší, dosahují spojené síly temna vrcholu svého působení na Zemi a hranice mezi naším světem a silami podsvětí mizí. Podle pradávnej tradice došlo v tomto období ke zrození boha Slunce, čehož obratně využili křesťané. Oslavy zimního slunovratu byly tak u Slovanů nahrazeny

křesťanskými Vánocemi, kdy oslavy zrození slunečního božstva byly nahrazeny svátkem narození Ježíše Krista.

Zimní slunovrat však slavily kultury na celém světě. Ve starověké Evropě byl známý jako Yule, ze severského "jul", což znamená kolo. Křesťanská tradice zdobení stromu má své kořeny právě v těchto pohanských oslavách. Rodiny si do domů nosily živý strom, aby uchránily duchy dřeva před chladem drsných zimních měsíců. Drobné pochoutky se věšely na strom jako dary potravin pro duchy a na samý vrch se dávala pěticípá hvězda – pentagram, magický symbol pěti živlů. Již od pradávných dob je zvykem zdobit si příbytek jmelím – obzvláště jmelí z posvátného dubu mělo lidem zaručit štěstí po celý rok.

[Proč je jmelí symbolem Vánoc a proč se pod ním líbáme?](#)

[Přináší štěstí a zahání zlé duchy!](#)

Na jmelí si v průběhu roku vzpomene málokdo. To až s příchodem Vánoc se začínáme pít po pozlacených větvičkách, abychom si je zavěsili doma pro štěstí. Odkud však tato tradice pochází, jaké další tajuplné legendy jsou se jmelím spojené? A jak slavili Vánoce naši dávní pohanští předci?

Jmelí bílé fascinovalo už naše dávné předky – jeho magické schopnosti uctívali staří, Slované, Keltové i Germáni. Dokonce i Římané měli jmelí ve velké úctě. Všichni se podivovali nad tím, že se zelené větvičky objevují na větvích jehličnatých i listnatých stromů během zimy, a dokonce v tomto nehostinném období nesou plody. Záhy se také přišlo na to, že listy jmelí mají léčivé účinky. Dodnes se rostlina využívá pro přípravu léčiv proti ateroskleróze. Obsahuje totiž látky snižující krevní tlak a podporující rozšiřování cév. Keltové s ním však léčili i neplodnost – věřilo se, že početí dítěte napomůže už jen pouhá přítomnost jmelí v domě. Z toho pravděpodobně vznikl dnešní zvyk líbání pod jmelím. Ve starověku měli lidé ke jmelí takovou úctu, že jeho sběr probíhal pouze zlatým srpem. Proto se ostatně dnes jmelí zlatí. Rituální odřezávání se odehrávalo v rámci novoročních oslav. Dávní obyvatelé Evropy si jmelí zavěšovali do svých příbytků, protože se mělo za to, že jmelí zahání zlé duchy a nedovolí čarodějnicím vstup do domu. Chránilo také před urknutím a chorobami. Obecně se mělo za to, že keřík „padá z nebe“. O jeho rozšíření se však starají bobuložraví pěvci, nejvíce drozd, pěnice a brkoslav. S příchodem křesťanství bylo třeba starý zvyk začlenit do nového náboženství. A tak podle výkladu kněží prý bývalo jmelí za dávných dob celým stromem, z

jehož dřeva Josef vyřezal kolíbku pro Ježíška. Pak po třiatřiceti letech jej Římané porazili, aby z něj pro Krista zhotovili kříž. Strom takovou pohanou seschnul a proměnil se v drobnou keřovitou rostlinu, která chce lidi zahrnovat dobrem – stačí pod ním projít. Stejně jako jsou věřící částečně živi z Kristova těla, i jmelí žije zčásti z jiných stromů.

Z botanického hlediska je jmelí pozoruhodnou rostlinou. Jde o poloparazitickou bylinu z čeledi santálovitých, která se uchycuje na kmenech stromů, kde vytváří kulovité keříky dosahující velikosti až jednoho metru. Z hostujícího stromu si jmelí odebírá vodu a minerální látky, zatímco fotosyntézu si zajišťuje samo. Zajímavé je, že vlastnosti keříku se liší podle druhu hostujícího stromu – například jmelí rostoucí na topolu je velmi jedovaté a jmelí rostoucí na jehličnanu se neujme na listnatém stromu. Na každém stromě, na kterém cizopasí, vypadá jinak a má i jiné vlastnosti. Z lípy bývá placaté, s drobnými listy, zato na topolu tvoří objemné koule. Dobře se mu také daří na borovicích i ovocných stromech, jako jsou jabloně a meruňky. Ovšem jedno pravidlo platí pro všechny: semena jsou prudce jedovatá. Pouze jmelí z topolu je však jedovaté úplně celé a ve farmacii se nepoužívá. Mimochodem nejvíce účinných látek má jmelí sbírané v listopadu, prosinci a březnu.

Zajímavé také je, že jmelí lze ze stromů sbírat jen tehdy, pokud teplota neklesne pod minus čtyři stupně. Zmrzlé jmelí je totiž velmi křehké a při dopadu na zem se rozbije na malé kousíčky. Změní vlivem mrazu také barvu, začne být tmavě zelené až černé. Nejdéle vám jmelí vydrží zavěšené anebo ve váze bez vody.

Kája Mařík

Příhoda s rozinkami a Štědrý den

Kája už pochopil, že škola není les. Co ho ve škole zachytlo, bylo náboženství. Pan farář vykládal jim o ráji, o Bohu, o stvoření světa, a Kájovy oči nespustily se z jeho rtů. Už mnoho z toho doma slyšel, ale takhle pěkně nikdo to povědět neuměl jako pan farář. O andělu strážném slyšel, jak Bůh každému člověku jednoho posílá, aby ho chránil zlého, a ten anděl že se usmívá, když jsme hodní, a pláče, když jsme zlí. A tu se hlásil a řekl panu faráři: „Prosím, teta pekařovic říká, já že mám dva anděle strážné, jinak že už dávno bych si byl někde zlámal vaz.

Pan farář se jen maličko usmál a odpověděl: „To ty asi moc zlobíš!“ Měl rád Káju, protože překvapoval jasným úsudkem. Když jednou pan farář byl ze školy narychlo odvolán k nemocnému, byla místo něho tu hodinu od pana řídícího

poslána jeho dcera, loni z ústavu vyšlá a dosud bez místa. Ta se Kájovi nic nelíbila. Ohrnul rtíky a řekl si v duchu: „Kdepak holka, to nic není! Vlasy má ustrižené jako kluk, sukně má. Ta nám toho asi moc nepoví!“ Zlobil se, že musil pan farář přerušit zajímavý výklad, ale čekala ho veliká radost. Pan farář se vrátil. Nesl do školy i velikou brašnu a dokončil hodinu v klerice. Tenkrát se zdálo Kájovi, že pan farář je tím nejvznešenějším a nejkrásnějším člověkem na světě. Byl „s Pánem Bohem“. Kája ví, co to je. Jednou maminka zle stonala. Také u nich byl pan farář a šel tak, jak by svatý z oltáře sestoupil. Doma měli vydrhnutou podlahu a tatínek přinesl z lesa zakrslé, ale pěkně zelené smrčky, postavil je do koutů světnice, stůl přikryl bílým ubrusem, nad kropenku dal svazek žitných klasů, zapálil na chodbě „františka“ a řekl Kájovi: „Pan farář přijde s Pánem Bohem.“ Tenkrát také měl tuhle brašnu, a dnes visela na hřebíku u dveří. Když je pan farář po hodině ze školy vedl, zavěsil si ji na ruku. Kája se k němu přiblížil a zašeptal: „Prosím, já bych tu brašnu nesl, ju?“ Pan farář mu ji svěřil a Kája se nadnášel, pár kroků před ním šel a u kostela se zastavil. Pokřižoval se, jak maminka ho učila: „Když jdeš kolem kostela, smekni, pokřižuj se a pomysli si: Jdu kolem domu Božího, ve svatostánku přebývá Kristus a žehná těm, kteří jdou kolem kostela.“ Pokřižoval se, smekl čepici a dvěma

kroky byl u dveří chrámových. Zaklepal ohnutým ukazováčkem a pan farář se zeptal: „Proč klepáš, Kájo?“

„Myslím si,“ odpověděl Kája, „že tady zvoníte.“ „Tady ne, hochu, jdi ještě chodníčkem tam k těm vratům!“ Na faře dostal

Kája od matky pana faráře jablíčka a buchtu a od pana faráře obrázek anděla strážce. Ten den už odpoledne ve škole nebyl.

Uháněl domů a cestou tisíc myšlenek hlavičkou se mu honilo.

„Pan farář nezůstává v kostele. Pan farář má maminku jako já!

Mám obrázek a jablíčka a buchtu.“ A tohle všecko vykřikoval

už za plotem jejich dvorku. A tenkrát nikdo nehuboval, že

na odpolední školu zapomněl, protože všichni chápali, že pro

Kájovo srdíčko bylo to mnoho radostí, kterých se dnes dočkal.

Kája přišel po čase domů velmi zamyšlen: „Co říkáte, mami,

nadělí Ježíšek, nebo nenadělí? Já bych rád u jesliček našel

foukací harmoniku a tahacího panáka; jak se potáhne

za špagátek, on roztáhne ruce i nohy.“ „To bys, hochu zlatý,

musil moc poslouchat,“ mínila matka. A Kája poslouchal.

Tatínek se šel ptát do školy. Samou chválu slyšel. O různém

nevinném čtveráctví Kájově se pan řídící ani nezmínil. Pan

farář řekl přímo: „Dobře ho vychováváte, k Bohu vedete;

nezarmoutí vás.“ Tatínek přišel domů, usmíval se promrzlými

vousy a snášel z půdy jesličky. Ještě pár figurek vyřezal

a přidal, a teď se už Kája večer modlil u jesliček. Když se

domodlil, ještě přidával dva Otčenášky. Jeden na to, aby dostal foukací harmoniku, druhý, aby Ježíšek přidal tahacího panáka. Ve škole, v kostele, doma, všude bylo znát, že je před vánočními svátky. Pan řídící s nimi zpíval koledu: „Z jedné strany chvojka, z druhé borověnka, 11 pásli ovce pastuškové, jedli kaši z hrnka.“ Kája se hlásil: „Prosím, já také umím koledu.“ „Zazpívej tedy!“ řekl pan řídící. A Kája čistým, jasným hláskem zpíval: „Vzhůru, bratři, vstávejte a svá stáda shánějte!“ Zpíval dál a všichni tiše poslouchali. Starý pan řídící ve vzpomínkách viděl se v kostelíku rodného městečka, když byl takovým hošíkem jako Kája. Tenkrát také zpíval s ostatními tuhle koledu. Kája po první spustil druhou a třetí, a za dveřmi už stál pan farář, který šel učit náboženství, a také poslouchal, a také vzpomínal, protože to, co Kája zpíval, byly prastaré koledy z Kutnohorska, jeho rodného kraje, a tady je zpívat nikde neslyšel. Když Kája začal ještě „Radostnou novinu“, už pan farář neodolal, potichu otevřel, aniž ho kdo zpozoroval, a pan řídící právě začal druhý hlas a pan farář třetí. Kája v tom nadšení ani si toho nevšiml. Až když skončil a kolem se rozhlédl, uviděl pana faráře a honem řekl: „A jéje, důstojný pán už je tady. Pochválen Pán Ježíš Kristus! To to uteklo s tím zpíváním.“ Když přišel Kája domů, řekl: „Maminko, dnes to bylo ve škole jako v kostele. Zpíval pan

farář a pan řídící...“ „To věřím,“ vpadla mu do řeči matka, „to jsou zpěváci!“ „— a já, maminko,“ dodal Kája. „Ty? No, pěkně začínáš lhát! S tebou by zpíval pan farář a pan řídící, to zrovna!“

„No, už je to tak, maminko, a mám hrozný hlad!“ Ale i maminka se dověděla, že skutečně Kája zpíval, a řekla mu: „Povídala Cilka Novejch, žes opravdu zpíval. Vidíš, křivdila jsem ti.“ „To je tak, mami, když se nevěří vlastním, ale cizím.“ V kostele stály jesle — učiněný zázrak. Hvězda nad nimi se třpytila. „Ta, panečku,“ tvrdil Kája, „je opravdovsky zlatá. Vždyť se svítí jako zlatá miska, když ji pan farář na oltáři v rukou překládá. A pastýřů a zvířátek...“ a Kája nestačil doma povídat. Už i doma bylo cítit, že se blíží velký svátek. Maminka vydrhla obě světlice, tatínek donesl chvoje, všelijaké kornoutky teta pekařovic přinesla, jen před Kájou se nic nedělalo. Maminka zapoměla na pár rozinek do vánočky. Pověřila touto důležitou posílkou Káju. Zavázala mu do cípku kapesníčku korunu a poručila: „Koupíš u Štulce za korunu rozinky, ale ne abys je ujídal po cestě! To víš, že bych to poznala!“ Kája šel do školy jako král do boje, který si umínil, že vyhraje. Ani se na rozinky nepodívá! Ani kornoutku neotevře! Dá si jej v krámku převázat. Rozinky! Už se ani dobře nepamatuje, jak chutnají! Bodejt', už ví! Tenkrát na faře dostal

buchtou s rozinkami — maminka to řekla —, ale, panečku, ty sládlý! Jako když do medu kousne. Každá byla jako malinká třešinka. Kája spolkl sliny. Však se ani nepodívá. Po vyučování rovnou namířil k Štulcovi, dobrému známému tatínka: „Tak pochválen buď Pán Ježíš Kristus, pane Štulc, že tatínek s maminkou pozdravují, abyste poslal za korunu rozinky.“ Štulc se usmíval. Měl Káju velmi rád: „Ty už sám nakupuješ? Podívejme se!“ A vážil rozinky. Kája se pozorně díval: „Jsou nějak scvrklé, pane Štulc!“ 13 „Ty nabydou v těstě, Kájo, ale ne abys je po cestě snědl!“ Dal mu kornoutek a sáhl rukou do zásuvky: „Tu máš na cestu, rozinek jsem ti přidal.“ V Kájově čepici zabělelo se burskými oříšky. „Tak zaplat’ Pán Bůh a s Pánem Bohem!“ Oříšky dal do kapsy, kornout držel v ruce. „To je toho málo za korunu, a to ještě pan Štulc přidal.“ Vstrčil kornoutek do kapsy a vzal si oříšek. „Vida, je tu jedna rozinka, tu si sním.“ Překousl ji ve zdravých zoubkách a nechal ji chvíli ležet na jazyku. „Panečku, to je dobrota! Ten pan Štulc má časy! Může jíst celý den rozinky. I v pátek!“ Byl už u lesa. „Jen jestli se v kapse nerozmačkají! Musím se podívat!“ Kornoutek byl pomačkaný! Srovnal jej a zvolnil krok. Jednu by si snad mohl vzít a sníst. Kolikpak asi pan Štulc přidal? Snad pět! To jistě. Vezme si dvě. Jak to řekl? „Přidal jsem ti.“ Ne mamince, jemu přidal. To si smí vzít. Rozbalil kornoutek a vzal

si dvě rozinky. Inu, bude se učit panem Štulcem a bude jíst celý den rozinky. Je jich do vánoček škoda. Rozběhnou se tam jako nic. Ještě by si mohl vzít tři. A než přešel lesem, scvrkl se kornoutek žalostně na polovinu. Lekl se. Už je zle! Už to maminka pozná! Co teď? Rozběhl se zpátky a rovnou k Štulcům, slzy v očích. „Pane Štulc...“, ale ten tu nebyl, a příručí ho odbyl, ač se chtěl kajícíně vyznat. Vyběhl z krámu. Kdo by mu dal pár rozinek, aby byl zas kornoutek plný? Tenkrát měl tu buchtu z fary. Dlouho se nerozmýšlel. S pláčem vběhl po schodech k farské kuchyni. Pozdravit zapomněl, zaslzené oči otočil po matce pana faráře. Zapomněl, jak ji má pojmenovat, a vzlykavě prosil: „Teta, prosím vás, dejte mi pár rozinek. Já jich nesl domů za korunu a trochu jsem jich snědl. 14 Moc bych doma dostal. Já vám to oplatím, až budu mít.“ Vlídna stařenka se usmívala, pohladila Káju po kučeravých vlasech a řekla: „Dám ti, hochu, ale nikdy už nebud’ tak mlsný!“ „Ba ne, teta,“ řekl ještě Kája v pláči. Stará paní vzala heboučký bílý sáček, naplnila jej rozinkami, pomačkaný, zpola vyprázdněný kornoutek mu vrátila. „Ty si dojez, a tohle dej mamince a přiznej se!“ „Tak Pán Bůh naděl stokrát víc!“ A jen se mu hlavička mezi dveřmi zatřásla. Běžel k domovu a v rukou tiskl bílý sáček. Maminka už čekala a metla ležela vyzývavě na stole: „Kde máš rozinky?“ „Tady, maminko,“ a položil

na stůl sáček. Matka se spokojeně usmála: „Ten ti dobře navážil.“ Kája se měl přiznat, ale metla ještě ležela na stole a maminka měla tolik práce. Nechá to až po svátcích. Ráno o Štědrém dnu nalila maminka jen tak dva hlty kávy do hrnečku a řekla: „Dnes se musíš postit, abys viděl večer zlaté prasátko!“ A Kája se opravdu postil a pozoroval tatínka, jak z kůry cosi vykrajuje, přiřezává, kolem otvory jak hrášky dělá. „Vida, má to podobu prasátka, ale zlaté to není,“ pomyslí si. Maminka prala houby, vařila krupky, chystala „kubu“. U jesliček bylo celý den světélko. S večerem, když už Kájovi kručelo v útrokách, otec rozsvítil, nad lampou podržel to z tmavé kůry vyřezané prasátko, a na stropě skutečně se ukázalo zlaté. „To proto vidíš,“ podotkl otec, „že jsi se postil. A teď povečeříme, a potom se smíš podívat vedle do jizby k jesličkám.“ Pomodlili se a Kája pořád viděl zlaté prasátko, jak se míhalo na stropě. 15 Nejdřív jedli „kubu“, potom přinesla maminka vdolky a na talíři „muziku“: uvařené sušené švestky, hrušky, čtvrtky jablek i pár třešní. I pár jablíček a ořechů přidala, ale Kája už jen se díval po druhých dveřích. Konečně směl vejít. Oči mu svítily. Ano, u jesliček ležela foukací harmonika a tahací panák. Hned klekl a modlil se, a potom teprve zkoušel harmoniku. „Panečku, ta byla ještě lepší než rozinky!“ A panák, jak se za motouzek zatáhlo, roztahoval ruce i nohy, a dokonce i hlavu

točil... Než byl čas jít na půlnoční, nedal obojí z ruky. Když nenatahoval panáka, zkoušel harmoniku. Ale když řekl tatínek: „Je čas vyjítí,“ vklouzl do kabátku a srdíčko mu zabuchalo: Co chtěl, oč prosil, dostal. A přece byl darebný! Rozinky napolo snědl, slíbil se přiznat, ještě tak neučinil, ale hned po svátcích všechno mamince poví. Jak otevřeli dveře, když chtěli jít na půlnoční, celá závěj sněhu se proti nim zdvihla a až do síňky zalehla. „Nic platno,“ řekl hajný. „Kája musí na záda, zapadl by.“ V Kájovi srdíčko poskočilo radostí: „To budu dělat pána!“ A jak už byl na tatínkových zádech, pomyslíl si, že nikdo na světě nemá tak hodného tatínka jako on. Jiný by řekl: „Zůstaneš doma!“ Ale jeho tatínek ho nese. Zatoužil nahlas: „Tatínku, to by bylo hezké, kdybyste mne nosil každý den do školy!“ „Ani bych o to nestál,“ řekl otec. „Už vážíš pěkných pár kilo.“ V kostele bylo tak krásně, že zatahal Kája maminku za sukni a řekl: „Moc hezky mi bylo, když mne tatínek nesl, ale tohle je ještě lepší.“ Co tam bylo světél a lidí! A jak na kruchtě zpívali a hráli! Po kněžských hodinkách tu starodávnou spustili „Co to znamená“, ale jen 16 zpěváci na kruchtě. Kájova ústka se otvírala zároveň se zpěváky, ale maminka mu řekla: „Ne abys zpíval! Zpívají jen velcí!“ Kája se vrtěl v lavici a vydržel poslouchati tiše jen k tomu andělskému sólu: „Sem, sem, sem, pastýři, sem do Betléma brzy.“ Začal zároveň se sólistkami

a jeho jasný, čistý hlásek rozběhl se kostelem jako sluneční paprsek. Marně ho maminka napomínala, aby mlčel, marně mu rukou pusu zakrýt chtěla. Ze zadních lavic nad svíčky a sloupky nahýbají se lidé, pátrající po nepoznaném zpěváku. Usmívali se na něj kolemsedící a zašeptali: „To ten hajnejch, Kája, krásně to umí!“ A hajné řekla paní kupcová, co vedle ní seděla: „Jen ho nechte, ten zpěvu nekazí!“ Tak Kája zpíval až do konce koledy. Jak by pan řídící nepoznal hlásek svého nejlepšího zpěváčka! „Ten už nepovolí,“ řekl si v duchu. „Jen aby při druhém pastýřském sólu nezačal dřív. Jsou tam dva takty mezihry.“ Ale Kája dával pozor a vpadl dobře. Připadalo mu, že nikde jinde nemůže být krásněji jako tady. Jezulátko v jesličkách, takové růžové se zlatým obroučkem kolem hlavy, jak by se usmívalo. Kája dobře viděl, vždyť seděl v první lavici. A když začali zpěváci „Kyrie“, sepjal ručky, hlavičkou kýval a po Kyrie zatáhl maminku za rukáv: „Maminko, takhle asi zpívají andělé v nebi.“ Ale maminka řekla přísně: „Mlč a modli se!“ Rád by byl poslechl, ale jak se jen mohl modlit, když na kruchtě zpívali čím dál tím krásněji! Rozuměl každému slovu a říkal si v duchu: „Zpěv je také jako modlení. Ježíšku, odpusť mi to, ale já mám dnes takovou velikou radost, že bych ani jeden Otčenášek nevyříkal. Musím poslouchat.“ 17 Nejvíc mu bylo divné, že to sólo po pozdvihování zpívala slečna

řídících. Poznal hned její hlas, a jak přezpívala, odprosil ji v duchu: „Když nás někdy učíte, nic vás nemám rád, protože to tak neumíte jako pan řídící, ale zpívat umíte. Za to vás mám rád a už víckrát nebudu zlobit, až zas někdy přijdete zastávat svého tatínka.“ Slavná půlnoční byla skončena. Maminka mu pohrozila: „Počkej, tatínek ti dá, že ses pletl do toho zpěvu!“ Ale vtom už se hrnuli zpěváci z kůru a pan řídící volal: „Kájo, Kájo!“ V Kájovi hrklo. Teď to dostane! Tatínek s maminkou ho postrčili před sebou, a už u nich stál pan řídící; usmíval se, pohladil ho a řekl: „Mám radost, Kájo, a mrzí mne, že jsem tě nevzal na kruchtu. Dá-li Pán Bůh, napřesrok už nějaké sólo odzpíváš.“ Potřásl rukou rodičů, slečna řídících se sklonila ke Kájovi, pohladila ho něžně po tvářičkách a řekla: „Až půjdeš zítra z kostela, zastav se ve škole!“ Kája už byl zas na tatíčkových zádech. Svět se mu zdál rájem. Všichni byli na něj tak hodní! „Tatínku,“ řekl po chvíli, když už za město zašli, „slečna voněla, no, jako anděl.“ Zkrátka Kájovi dnes všechno bylo andělské a nebeské. A tatínek pověděl: „Raduješ se, já vím. Radujeme se dnes všichni. Ale pamatuj si: Kdybys měl dušičku obtíženou nějakou vinou, nemohla by tvoje radost být tak velká. Jen lidé čistého srdce mohou se dnes radovat. My se také radujeme. Víš, že před týdnem byli jsme s maminkou u správy Boží, a ty nikdy nezapomeň, až budeš větší, před

příchodem Spasitelovým zbavit se hříchů!“ Jedno za druhým pohasínalo světlo v rozjásané dušičce Kájově. Nerozuměl sice dost dobře tomu, co tatínek povídal, ale přece si pamatoval: „obtěžený vinou“. Zmlkl. Před očima netyčily se mu 18 vysoké černé stromy, ale z malých rozinek rostly velké, už byly jako pecny chleba, už byly jako kola u vozu, sjížděly se k němu ze všech stran. „Tatínku, co to je — obtěžený vinou?“ „No, kdybys lhal, něco zapřel, zlobil, neposlouchal, to všecko je vina, hřích.“ Rozinky vyrostlé ve vozová kola hrozily dotknout se už prokřehlých ruček Kájových. „Tatínku, prosím vás, nezlobte se! Já jsem ty rozinky napolo vyjedl a teta z fary mi dala jiné, ale řekla, abych se přiznal, a já jsem to neudělal. Tatínku, prosím vás, odpusťte mi, já už to víckrát neudělám!“ A hojné slzy Kájovy padaly za tatínkův límec. „Děkuj Bohu, Kájo, že tě do toho sněhu nemohu položit. Potrestán být musíš! Mamince to bylo hned divné, že je těch rozinek moc, a ono tedy takhle? Bít tě nebudu v takových svatých dnech, ale pro výstrahu hned teď uklidím harmoniku a panáka a dostaneš to až za tři dny.“ „A maminko, tatínku, už se nezlobíte?“ Maminka odpověděla: „Už ne, ale víckrát nic nezapři! Když se přiznáš, máš polovinu viny odpuštěno.“ Kája ztichl. Po hodně chvíli úporného přemýšlení vyhrkl: „Tak harmoniku by mi mohl tatínek nechat a jen panáka na tři dny zavřít, když jsem se přiznal, a maminka

řekla, že je to na polovic.“ Tatínek se ozval: „To by ses, brachu, musil hned přiznat.“ Kája jen vzdychl. Ale světýlka v duši se mu zase už rozsvěcovala. Přiznal se, je mu odpuštěno. Radostně zavýskl. Copak tři dni. To je jako nic! Ale protože pořád byl na štíru s časovými rozměry, zeptal se pro jistotu: „Tatínku, tři dni, to je jako nic, vidíte...?“ 19 „To je třikrát čtyřadvacet hodin,“ řekl otec krátce. Z toho si Kája teprve nic nevybral, jen to slovo „hodina“. Ale každá je jinak dlouhá. To ví ze školy. Když mají psaní, tak je ta hodina jako den. Když mají náboženství nebo čtení, to je jako nic. Pokusil se o dorozumění zřetelnější. „Tatínku, to je asi jako rok?“ „A jak myslíš, že je dlouhý rok?“ „No, než budou zrát maliny!“ „Rok je tři sta šedesát pět dní,“ zněla odpověď. Kája už ani nedutl. Jen si myslil: Ti velcí lidé nic neumějí říci pořádně. Kdyby řekl tatínek: Tři dni, ty jsou tak dlouhé jak tři dešťovky, už by věděl, že je to jako nic. Kdyby řekl: jako tři užovky, to už by byly dlouhé. A kdyby řekl: jako tři stromy, to už by věděl, že to bude moc dlouho trvat, než harmoniku a panáka dostane. Ale tatínek řekne zrovna tak, jako by mu poručil: „Doběhni mi pro tabák.“ — „tři dni“ to je jako třikrát — už ani neví, kolik těch hodin. Hodina! Co je to hodina? Nekřičí to, nezpívá to, neleze to, vidět to není, sáhnout na to nemůže. Ono to asi bude tak, že velcí, když se chtějí malých zbavit, počítají na hodiny. Jako mu řekla

jednou milostpaní „pánová“: „Kájo, doběhni mi pro koření do města! Do jedenácti tu můžeš být zpátky.“ On to vzal „trapem“ a byl tu za chvíli. Milostpaní pánová se podívala někam po zdi, spráskla ruce a řekla: „To ani není možné, abys už tu byl! Vždyť je teprve čtvrt na jedenáct! To já ti musím dát od cesty.“ Sáhla do kapsy, tam to zazvonilo drobnými, ale on si vzpomněl, co mu nařizovala maminka: „Ne, abys něco vzal od cesty! Tobě záleží na pár krocích! Pěkně řekni: Rádo se stalo, a běž!“ Učinil tak a cestou domů si myslil: „Co bych s penězi dělal? Tatínek říká: ‚Jíst, zaplat’ Pán Bůh, máme co. A pít? Ó já, v naší studánce je vody, že ji 20 do smrti nevypijem. A peníze? Kdo jich má moc, darmo má strach, aby ho někdo neokradl.“ Je to pravda. Kdyby byl vzal od cesty, mohl ho někdo přepadnout, ale on neměl nic. A kdyby na něj vyrazil loupežník, on by řekl: „Pěkně vítám, pane loupežník, ale já nic nemám.“ V těchto myšlenkách donesl tatínek Káju domů. Už se mu oči zavíraly, a sotva ulehl, usnul.

Smějeme se

Obžalovaný byl předvolán k soudu o Vánocích. Soudce se ptá předvedeného muže: „Za co jste tady?“

„Za předčasné vánoční nákupy.“

„To přece není žádný přestupek. Jak brzy jste nakupoval?“

„Dvě hodiny před začátkem otvírací doby.“

Vlčák se dívá na vánočně vyzdobenou jedličku v obýváku a zasněně si povzdechne: „Můj pán je jednoduše nejlepší. Který pes může říct, že má doma záchod, a ještě s elektrickým osvětlením?“

Paní učitelka se ptá Pepíčka: "Pepíčku, co jste měli letošní vánoce pod stromečkem?"

A Pepíček odpoví: "Stojan, paní učitelko."

Jenda píše Ježíškovi: "Milý Ježíšku, mám malé kapesné, a proto mi, prosím, přines pod stromeček bubínek, trumpetu a pistoli na vodu. Dědeček mi dá peníze, abych nebubnoval, starší sestra mi dá peníze, abych netroubil, a brácha mi dá peníze, abych po něm nestříkal vodou."

Povídá Pavel kamarádovi: „Já se tak těším na Vánoce.“

„To dostaneš tolik dárků?“

„To ani ne, ale nebudu se muset koupat, protože ve vaně je kapr.“

Kvíz vánočních pohádek

Vánoce bez pohádek, by nebyly Vánoce. Každý rok čekáme na Pyšnou princeznu, Tři oříšky pro Popelku nebo Šíleně

smutnou princeznu. Mnozí z nás je viděli již nesčetněkrát. To ale nemusí znamenat, že si pamatujete všechny detaily. Náš pohádkový test vás prověří!

1) Jaký mají tvar sánky samochodky, které mají dovést Ivánka za Nastěnkou v pohádce Mrazík?

- a. kocoura
- b. prasete
- c. kozla

2) V jaké slavné pohádce pan král říká: „Odvolávám, co jsem odvolal a slibuji, co jsem slíbil!“?

- a. Pyšná princezna
- b. Byl jednou jeden král
- c. Princezna se zlatou hvězdou

3) Jak se jmenoval Popelčin kůň a pes v pohádce Tři oříšky pro Popelku?

- a. Jonášek a Tajtrdlík
- b. Jiskra a Ťapka
- c. Jurášek a Tajtrlík

4) Ve které pohádce nehrála Libuše Šafránková?

- a. Třetí princ
- b. Princ Bajaja
- c. Princ a Večernice

5) Pod čím schovávala svou hvězdu princezna Lada v pohádce Princezna se zlatou hvězdou?

- a. myší kožíšek
- b. myší čepička
- c. kočičí kožíšek

6) V které pohádce vystupuje postava Kokošky z Kokořína?

- a. Dařbuján a Pandrhola
- b. Obušku, z pytle ven!
- c. Šíleně smutná princezna

7) Jak se jmenují čert a anděl v pohádce Anděl páně?

- a. Uriáš a Petronel
- b. Trepifajkls a Michal
- c. Barnabáš a Janek

8) Která herečka si v roce 1969 zahrála nejstarší filmovou Popelku?

- a. Libuše Šafránková

- b. Alena Vránová
- c. Eva Hrušková

9) Jak se jmenovaly tři dcery Jana Wericha v pohádce Byl jednou jeden král?

- a. Maruška, Krasněnka a Zpěvanka
- b. Maruška, Drahomíra a Zpěvanka
- c. Maruška, Helenka a Zpěvanka

10) Pro co neposlala macecha Marušku v pohádce Dvanáct měsíčků?

- a. pro jahody
- b. pro maliny
- c. pro jablka

11) Jak se jmenovala hříšnice, kterou měli čerti přivést do pekla v pohádce S čerty nejsou žerty?

- a. Dorota Máchalová
- b. vdova Plajznerová
- c. princezna Dišperanda

12) Na kterém zámku se natáčela pohádka Zlatovláska?

- a. Hluboká nad Vltavou
- b. Blatná
- c. Červená lhota

13) Která slavná zpěvačka si zahrála princeznu v pohádce Šíleně smutná princezna?

- a. Iveta Bartošová
- b. Helena Vondráčková
- c. Hana Zagorová

14) Který režisér natočil pohádku Jak se budí princezny?

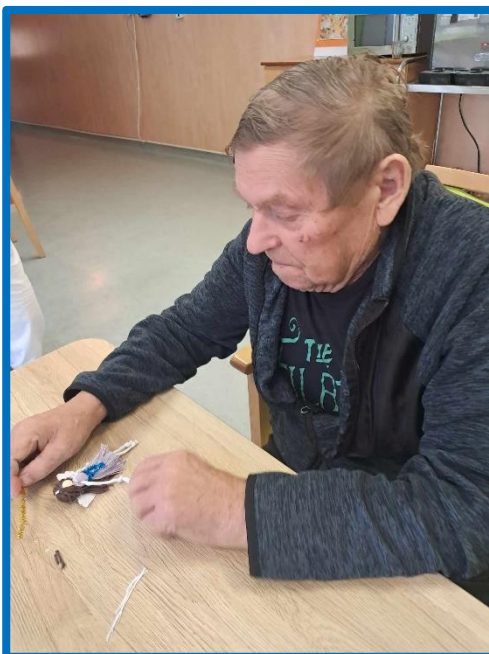
- a. Václav Vorlíček
- b. Jiří Strach
- c. Hynek Bočan

15) Která herecká dvojice si společně zahrála v pohádce Dařbuján a Pandrhola?

- a. Vlastimil Brodský a Jiří Sovák
- b. Jiří Sovák a Rudolf Hrušínský
- c. Jan Werich a Vladimír Menšík

Řešení: 1b, 2a, 3c, 4b, 5a, 6c, 7a, 8c, 9b, 10b, 11a, 12c, 13b, 14a, 15b

Jak jsme se měli v listopadu

Přípravy na adventní čas.

Hráli jsme
společenské hry.

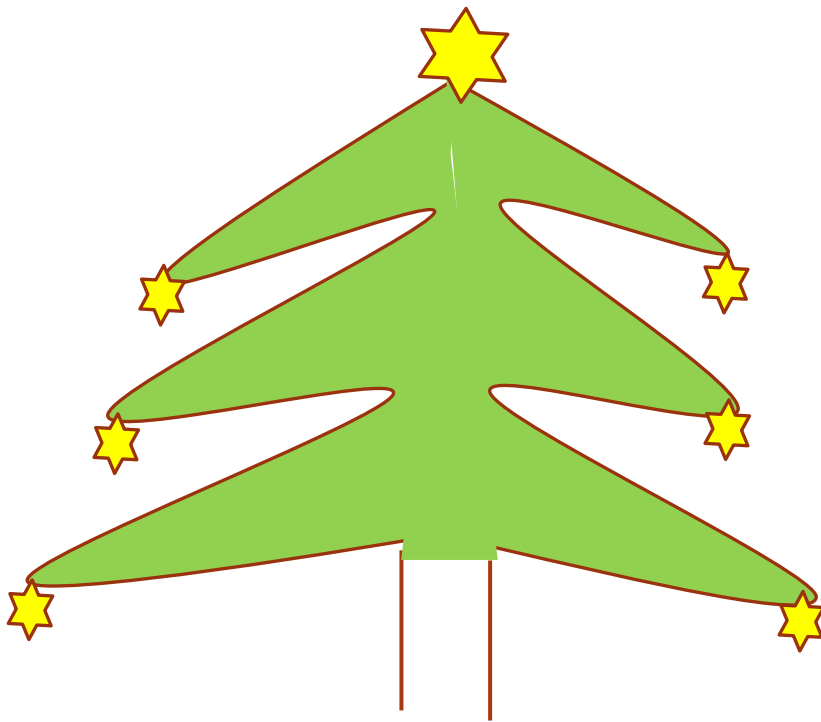
Vyráběli jsme
vánoční dekorace a
zdobili prostory
Domova.

Pekli jsme svatomartinské rohlíčky, které se výborně hodily ke svatomartinskému vínu v kavárničce. Také jsme si ještě užívali příznivého počasí venku.

KRÁSNÉ VÁNOCE VÁM VŠEM !!!

Zdroje:

<http://www.rceni.cz/pranostiky/prosinec>

<https://www.specskolabites.cz/27-aktuality/452-prosinec-v-prirode-a-na-zahrade>

<https://www.kudyznudy.cz/aktuality/nastava-zimni-slnovrat-moc-temnych-sil-vrcholi>

<https://www.kudyznudy.cz/aktuality/jmeli-cizopasnik-ktery-prinasi-stesti-a-zahani-zle>

Školák Kája Mařík : I. Díl, Felix Háj, TJ Bohemians,| 1990, ISBN 9788090010017,

<https://www.alik.cz/v/vanoce/2>

https://www.snehulacek.cz/vanocni-kvizy/#Vseobecny_vanocni_kviz_pro_dospele

